

Alcohol, embaràs i alletament matern

La síndrome alcohòlica fetal és la conseqüència més greu del consum d'alcohol en una dona gestant, és irreversible i una de les primeres causes prevenibles de retard mental i defectes congènits en el fetus. Es produeix pel fet que el fetus és incapaç de metabolitzar l'alcohol atesa la seva capacitat enzimàtica pràcticament nul·la (no s'adquireix fins al dia 30 de vida) i pel perquè l'alcohol travessa fàcilment la barrera placentària.

Segons l'edat gestacional en què incideix el consum poden lesionar-se diferents teixits en formació, que quedaran afectats segons les dosis, el temps i la pauta d'administració. El consum d'alcohol durant l'embaràs pot ocasionar en els nens exposats retard en el creixement, dismorfies craniofacials, malformacions cardíaques (60%), genitourinàries (10%) i defectes neurològics amb alteracions psicoconductuals (hiperactivitat, problemes d'atenció i aprenentatge, dèficits de memòria, trastorns de personalitat, coeficient d'intel·ligència disminuït i problemes en el desenvolupament social i emocional). La incidència estimada a Espanya és d'1-3 per mil nounats vius.

Atès que no s'ha identificat cap consum segur per al fetus durant l'embaràs, cal indicar clarament a la dona l'efecte teratogen de l'alcohol i la necessitat d'abstenir-se del consum de begudes alcohòliques a partir del moment en què expressi el desig d'una futura gestació i durant tot l'embaràs.

Durant la lactància, l'alcohol disminueix la producció de llet i una petita part de l'alcohol consumit per la mare passa a la llet materna i, per tant, a l'infant. Per tant, el missatge general ha de ser d'abstinència absoluta de begudes alcohòliques també durant el període d'alletament.

Referències bibliogràfiques

Rodríguez-Martos A. Manual de Alcoholismo para el médico de cabecera. 1989.

SEMFYC. Recomendaciones alcohol. Desembre 2000.

Generalitat de Catalunya, Departament de Salut. Protocol de seguiment de l'embaràs a Catalunya. Barcelona, agost 2005.

Agència Salut Pública de Geòrgia (EUA). Fundación CDC (Centros para el Control y la Prevención de Enfermedades): <http://www.cdc.gov/spanish/alcohol.html>